

M Ø T E

i EØS-utvalet

tysdag den 25. januar 2000 kl. 15.15

Møtet vart leidd av leiaren i utanrikskomiteen, *Haakon Blankenborg*.

Næringskomiteens medlemmer var innkalla til å delta under dagsordenpunkt 1.

Til stades var: Haakon Blankenborg, Einar Steensnæs, Kjell Engebretsen, Fridtjof Frank Gundersen, Marit Nybakk, Elsa Skarbøvik, Erik Solheim, Siri Frost Sterri, Grete Knudsen, Bjørn Tore Godal, John Dale og Gunnar Kvasheim.

Av Regjeringas medlemmer var til stades: Utanriksminister Knut Vollebæk og landbruksminister Kåre Gjønnes.

Følgjande embetsmenn vart gitt tilgjenge til møtet: Ekspedisjonssjef Mette Kongshem, Utanriksdepartementet, avdelingsdirektør Helge Skaara, Utanriksdepartementet, byråsjef Else Underdal, Utanriksdepartementet, underdirektør Henrik Stenwig, Landbruksdepartementet og underdirektør Magnar Sundfør, Landbruksdepartementet.

Vidare var til stades utanrikskomiteens faste sekretær, Rune Resaland.

D a g s o r d e n :

1. Orientering om EØS-avtalens vedlegg I og handelspolitiske forhold knyttet til landbruk v/Landbruksministeren.
2. Aktuelle rettsaker for møtet i EØS-komiteen 28. januar 2000. Se vedlagte brev fra Utanriksdepartementet, datert 18. januar d.å., med oversikt over de relevante rettsaker.
3. Eventuelt.

Leiaren: Næringskomiteen er også innkalla til dette møtet. Men etter at landbruksministeren la fram i melding, er det ingen som har sett næringskomiteen! Så den er da ikkje til stades her.

Er det saker under Eventuelt?

Grete Knudsen (A): Jeg vil gjerne høre hvordan det er med patentdirektivet, med tanke på at man antyder eventuelt å gå over til en annen strategi, nemlig at det ikke er EØS-relevant, etter at man i mange år faktisk har hatt som utgangspunkt at det er det.

Jeg vil også gjerne høre hvordan fremdriften er på gassdirektivet.

Leiaren: Andre saker under Eventuelt? - Det er det ikkje.

S a k n r . 1

Orientering om EØS-avtalens vedlegg I og handelspolitiske forhold knyttet til landbruk v/Landbruksministeren.

Leiaren: Landbruksministeren, ver så god.

Statsråd Kåre Gjønnes: Det er drøyt ett år siden det reviderte Vedlegg I kapittel 1, «Veterinæravtalen», trådte i kraft. I forbindelse med Stortingets behandling av saken la Regjeringen avgjørende vekt på at det ble etablert tilstrekkelig kontrolltiltak for å forhindre forringelse av helsetilstanden for mennesker og dyr.

Jeg vil si litt om status for implementering av regelverket som ble presentert i St.prp. nr. 6 for 1998-99 om EØS-avtalens vedlegg I - Veterinære og plantesanitære forhold. Dernest vil jeg si litt om utviklingen av vedlegget i tiden som er gått, og om viktige endringer i bestemmelsene som er under utvikling på området. I tillegg vil jeg belyse utviklingen vedrørende art. 19, om å fremme handel med landbruksvarer, og Protokoll 3 til EØS-avtalen, som går på handel med bearbeidede landbruksvarer. En del av det jeg skal

snakke om, er det allerede redegjort for i budsjettproposisjonen for 2000 og proposisjonen om jordbruksavtalen for 1999-2000.

Når det gjelder Vedlegg I, implementeres bestemmelsene med hjemmel i lover forvaltet av henholdsvis Sosial- og helsedepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet. Når det gjelder status, vil jeg i dette innlegget begrense meg til det som omfattes av mitt konstitusjonelle ansvar. Som kjent for Stortinget, omfatter vedlegg I svært mange og meget detaljerte bestemmelser av «teknisk» art angående vilkår for og kontroll med handel med levende dyr, animalske produkter, herunder næringsmidler, fôr og såvarer. Status pr. i dag er at de fleste av disse er implementert i norsk regelverk.

Når det gjelder status for helsetilstanden for mennesker og dyr, er det hittil ingen tegn på at denne er påvirket i negativ retning som følge av revisjonen av Vedlegg I. Det har heller ikke vært noen vesentlige endringer i import av dyr og animalske produkter det siste året.

Regjeringen forutsatte at de nasjonale kontrolltiltakene evalueres fortløpende, og Stortinget har bedt Regjeringen innen utgangen av år 2001 legge fram en totalvurdering av det nye regelverket og smittesituasjonen sammen med forslag til endringer som måtte være nødvendig.

Som en oppfølging av dette oppnevnte Regjeringen en arbeidsgruppe som skulle komme med forslag til hvordan evalueringen skulle gjennomføres. I tråd med hva Stortinget ble informert om i St.prp. nr. 1 for 1999-2000 fra Landbruksdepartementet, er nå berørte etater og institusjoner bedt om å foreta de kartlegginger som forslaget fra arbeidsgruppen legger opp til. Dette kartleggingsarbeidet skal pågå utover høsten 2000. Da vil det bli engasjert uavhengig ekspertise for å gjennomføre andre og siste del av evalueringen, som forventes avsluttet medio 2001.

Jeg skal si litt om overvåkings- og kontrollprogrammer. Dette er programmer som dels er forankret i EØS-avtalen, og dels er rent nasjonale tiltak. Programmene skal sikre en oversikt over og kontroll med forekomst av smittsomme dyresykdommer, smittestoff og fremmedstoff i mat og sykdommer som kan overføres fra dyr til mennesker, det som går under begrepet «zoonoser». Det er investert betydelige beløp i slike programmer siden revisjonen av EØS-avtalen trådte i kraft. Det foretas en løpende vurdering av behovet for å iverksette nye programmer, samtidig som eksisterende programmer også evalueres med hensyn til en optimal ressursutnyttelse. Til nå har overvåkingsprogrammene ikke påvist forekomster av alvorlige dyresykdommer, og når det gjelder fremmedstoffer i mat, må situasjonen karakteriseres som god. Når det gjelder zoonoser, er situasjonen generelt sett god, men for visse bakterier som f.eks. for *Campylobacter* er det en viss

økning i registrerte sykdomstilfeller hos mennesker, uten at man har klare indikasjoner på årsakene til dette. Det er derfor behov for å sette i gang skjerpet kartlegging og overvåking av bl.a. disse bakteriene langs hele matvarekjeden. Overvåkingen av zoonoser er for øvrig generelt forsterket gjennom Norsk Zoonosesenter, som nå er etablert med lokalisering på Veterinærinstituttet.

Så litt om oppfølging av bestemmelser i revidert vedlegg I som ikke er fullt ut implementert. Som det følger av det jeg sa innledningsvis, er det enkelte av bestemmelsene som har tatt lengre tid enn planlagt for å implementere fullt ut. Dette gjelder

- etablering av permanent ordning av grensekontrollen av levende dyr og animalske produkter som importeres fra tredjeland, herunder gebyrordninger ved slik import,
- overvåking og kontroll med restmengder av fremmedstoffer i levende dyr og i animalske næringsmidler, og
- etablering av individregister for storfe.

Veterinære grensekontrollstasjoner er opprettet for å føre kontroll og tilsyn med import av animalske næringsmidler, andre animalske produkt og/eller levende dyr fra tredjeland. Det er pr. i dag 16 godkjente grensekontrollstasjoner i Norge. Av disse har Landbruksdepartementet ansvaret for fire: Storskog, Oslo Lufthavn Gardermoen, Oslo havn og Borg havn. Fiskeridepartementet har ansvaret for de resterende tolv grensekontrollstasjonene og et omfattende nett av inspeksjonssentra.

De permanente installasjonene for Storskog og Borg havn ble ferdigstilt i slutten av 1999. De permanente stasjonene Oslo lufthavn Gardermoen og Oslo havn er planlagt ferdigbygd i løpet av 2000¹, henholdsvis i mai og september.

I løpet av høsten 1999 har ESA vært på flere inspeksjoner ved grensekontrollstasjonene. I rapportene ble det påpekt flere forhold i forbindelse med kontroll av animalske produkter fra tredjeland og den daglige driften av stasjonene som ikke var iverksatt på en fullt ut tilfredsstillende måte. ESA har godkjent de norske grensekontrollstasjonene under forutsetning av at de siste feil/mangler blir rettet opp innen gitte tidsfrister. Norske myndigheter har meddelt ESA at de fleste manglene er rettet opp innenfor tidsfristen. ESA

¹ Rettet til 2001 - se senere innlegg.

skal foreta oppfølgingsinspeksjoner, som begynner mandag 31. januar. Inspektører fra EU-kommisjonen er invitert til å være med på inspeksjonsreisene.

Eventuelle gjenstående mangler og/eller uklarheter er under nøye vurdering av våre etater, Statens dyrehelsetilsyn og Statens næringsmiddeltilsyn. Fiskeridirektoratet følger opp på tilsvarende måte for de grensekontrollstasjoner som sorterer under Fiskeridepartementet.

Sommeren 1999 mottok Norge et «åpningsbrev» fra ESA vedrørende manglende gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalens bestemmelser om finansiering av veterinærkontroll.

Et forslag til forskrift om gebyrer i tråd med direktivets bestemmelser var på høring høsten 1999. Forskriften ble fastsatt av Fiskeridepartementet, Landbruksdepartementet og Sosial- og helsedepartementet i fellesskap i forrige uke. Den nye gebyrforskriften vil ikke innebære vesentlig økte kostnader for importørene.

Så til overvåking og kontroll med restmengder av fremmedstoffer i næringsmidler. Rådsdirektivene 96/22/EØF og 96/23/EØF har bestemmelser om henholdsvis forbud mot bruk av visse stoffer og om kontrolltiltak for å overvåke forekomster av fremmedstoffer i levende dyr og animalske næringsmidler. Direktivene er allerede i stor grad gjennomført i Norge ved bl.a. årlige overvåkingsprogrammer for reststoffer. Sommeren 1999 mottok Norge et åpningsbrev fra ESA vedrørende manglende gjennomføring av de to rådsdirektivene. Forslag til forskrifter om tiltak for å sikre effektiv kontroll med restmengder av fremmedstoffer - og om forbud mot bruk av visse stoffer - ble sendt på høring høsten 1999. Forskriftene vil bli fastsatt i nær framtid.

For enkelte bestemmelser angående isolasjon og omsetningsforbud for levende dyr hvor det er påvist forekomster av forbudte stoffer, er imidlertid hjemmelsgrunnlaget svakt for gjennomføring av rettsaktene i norsk lovverk. Landbruksdepartementet vil i løpet av våren foreslå for Stortinget at det foretas enkelte endringer i husdyrloven for å sikre nødvendige hjemler.

Arbeidet med opprettelse av et individregister for storfe er noe forsinket, og vil ikke være ferdig før ca. 1. juli. Også flere av medlemslandene i EU har problemer med å klare den opprinnelige fristen 1. januar 2000.

Registeret etableres for identifisering og sporing av dyr, og skal inneholde detaljerte opplysninger om alle storfebesetninger. Hvert individ skal registreres med identitetsnummer, alder, kjønn, rase eller farge, og mordyrets identitet. Meldepliktige hendelser som opplysninger om nyfødte kalver, når disse merkes første gang, overføring av storfe inn i eller ut fra dyreholdet og

når storfe dør/avlivs eller slaktes, skal rapporteres til individregisteret innen sju dager. Bare for å føye til: Det er ganske innviklet mye som skal følges opp på dette området!

I sammenheng med kravene med individregister kommer også øremerking av det enkelte dyr, hvor det siden 17. juli 1999 har vært et sentralt register over bestilte øremerker. Reglene om gjennomføring i besetningene har vært kritisert av næringen, og departementet arbeider med endring av merkeforskriftene for å gjøre overgangen mer smidig.

Som EØS-utvalget er gjort kjent med gjennom de månedlige møter med utenriksministeren, har utviklingen av regelverket i Vedlegg I som var forutsatt i St.prp. nr. 6, vært begrenset. Det er gjort få vedtak i EØS-komiteen om innlemming av nye rettsakter i forbindelse med avtalen. Dette gjelder alle tre kapitler i vedlegget. Noe av årsakene til dette er enkelte uavklarte spørsmål i den pågående diskusjon om den formelle ordningen for gjensidig anerkjennelse av forvaltningsvedtak fattet av henholdsvis ESA og EU-kommisjonen. Disse spørsmålene ble drøftet i den faste veterinærkomite forrige uke. Dette er for øvrig institusjonelle spørsmål som ligger inn under utenriksministerens ansvar.

Som følge av at Vedlegg I gjelder et svært omfattende rettsområde med mange detaljerte bestemmelser, er det stadig et stort antall endringer i regelverket som må innlemmes i Vedlegg I. Jeg vil nå informere utvalget om enkelte områder som er av mer vesentlig karakter for Norge, men som jeg ikke vil karakterisere som kontroversielt.

Det er en ny forordning om animalsk avfall. Det arbeides med å revidere regelverket for behandling av animalsk avfall, og Norge deltar i dette arbeidet. Målet er at døde dyr eller de deler av slaktedyr som ikke går til menneskematt, blir behandlet slik at det kan brukes på en så høyverdig måte som mulig, samtidig som det ikke skal medføre smittefare for mennesker eller dyr. I lys av BSE - kugalskapsaken - har det vært en økende fokusering på dette området. Norge er en stor produsent av fiskemel/fiskeolje bl.a. til bruk i oppdrettsnæringen, og forslagene om bruk av fiskeavfall følges svært nøye av norske myndigheter for å bidra til at de nye bestemmelsene blir tilstrekkelig differensierte slik at fiskeavfallets biologiske verdi ikke forringes gjennom unødvendig høy varmebehandling.

Med bakgrunn i mulig sammenheng mellom BSE og ny variant av Creutzfeldt Jacobs sykdom hos mennesker fattet EU-rådet i juli i1997 vedtak om fjerning av hode og ryggrad m.v. - såkalt Særlig Risiko-Materiale - fra storfe- og småfeskrotter etter slakting. Fjerning av SRM er et kostnadskrevende og drastisk tiltak, og det diskuteres om dette er nødvendig i land som ikke har hatt tilfeller av BSE. I et forslag er Norge kategorisert som

lavrisikoland. Verdens dyrehelseorganisasjon skal i mai behandle en tilsvarende kategorisering av land. EU-rådet utsatte i desember ikrafttreden av forslaget til 1. juli 2000.

Som et ledd i de årlige vurderingene av Norges overgangsordning for handel med levende akvakulturdyr - Rådskonferanse 91/67 - gjenstår nå bare forbud mot handel med levende laksefisk. Det har ikke foregått tilstrekkelig utvikling av EUs regelverk på området til å tillate handel med laksefisk. Fram til utløpet av 2002 vil Norge forsøke å påvirke EU, slik at regelverket utformes på en måte som er tjenlig for norsk havbruksnæring. Vi er i dialog med EU-kommisjonen om hvordan Norge best kan bidra til denne utviklingen.

Så kort om opprinnelsesmerking av storfekjøtt. Rådskonferanse 820/97/EØF har bl.a. bestemmelser om merking av storfekjøtt med opplysninger om landet der dyret er født, oppdrettet og slaktet. Slik merking forutsetter at man har et individregister for storfe som gir muligheter for å knytte informasjon om det levende dyret til kjøttet.

Et forslag til forskrift i tråd med gjeldende EU-regelverk vedrørende opprinnelsesmerking var på høring i 1999, men er ennå ikke vedtatt. EU er i ferd med å endre noe på bestemmelsene ved å kreve obligatorisk merking med opplysninger om kjønn og slaktedato med ikrafttredelse 1. januar 2001 og utsettelse av opprinnelsesmerkingen til 1. januar 2003. Norge vil i nær framtid etablere en ordning med opprinnelsesmerking av storfekjøtt i tråd med EUs regelverk, men med ikrafttredelse fra 1. januar 2001.

Så noen ord om dyrevernavarbeid. Tradisjonelt har dyrevernavarbeidet i EU, inkludert utarbeiding av regelverket på området, gjenspeilet det arbeid med dyrevernavarbeid som gjøres i Europarådet.

EU har ved rådskonferanser transformert de fleste Europarådskonferansene til eget regelverk. De fleste direktivene angir på samme måte som Europarådskonferansene minimumskrav til hold av dyr, og de enkelte medlemsland kan derfor innføre strengere krav. Dette har gjort at det for Norge, som ønsker å holde en høy profil på dyrevernavarbeidet, ikke har vært noe kontroversielt å tilslutte seg disse direktivene.

I de senere år er dyrevernavarbeid blitt satt på kartet innenfor EU på en helt annen måte enn tidligere. EU ønsker nå selv å ligge i forkant og styre utviklingen i dyrevernavarbeidet. Et tydelig bevis på dette er rådskonferanse 1999/74 der det bl.a. er satt et forbud mot bruk av tradisjonelle bur til verpehøner fra 1. januar 2012. Selv om de nye kravene vil bli kostbare for norsk fjørfenæring, mener jeg at vi ikke kan si nei til dette direktivet. Dyrevernavarbeid er også relevant for oppdrettsfisk. Vi kan etter mitt syn ikke legge oss på en linje der vi sakker akterut i dyrevernavarbeidet i forhold

til resten av Europa. Et av våre viktige konkurransefortrinn når det gjelder preferanse for norsk mat, er et etisk forsvarlig dyrehold.

Så skal jeg si noe omkring fôrvarer og først fôrvaredirektiver som ennå ikke er behandlet i EØS-komiteen. Det er for tiden 42 fôrvarerettsaker som er vedtatt av EU, men som ennå ikke har blitt en del av EØS-avtalen. Ingen av disse rettsaktene bør etter mitt syn være problematiske.

Det er et generelt problem at det går for lang tid fra rettsaktene blir vedtatt i EU, til de blir behandlet i EØS-komiteen. Innenfor fôrvarebransjen gis det også uttrykk for at de ønsker en raskere håndtering av rettsaktene, slik at de fortløpende får de samme rammebetingelser som EU.

Som følge av dioksinskandalen i Belgia har Den faste fôrkomite i hele høst og vinter diskutert maksimumsverdier for dioksin i fôrvarer uten å bli enige. EU-kommisjonen har lagt fram flere forslag, og det siste forslaget ble behandlet på møte i Den faste fôrkomiteen 20. og 21. januar, der det heller ikke ble enighet om de nye grenseverdiene som ble presentert av kommisjonen. Det er spesielt dioksinnivået i fiskefôr som kan være for høyt i forhold til foreslåtte grenser på grunn av bakgrunnsverdiene av dioksin i marine miljøer, mens dioksininnholdet i fôr til landdyr er gjennomgående godt under grensene som er foreslått. Jeg vil slå fast at Regjeringen selvfølgelig er opptatt av matvaretrygghet og ser behovet for å fastsette grenseverdier som kan redusere dioksininnholdet i næringskjeden for å beskytte folkehelsen.

Når det gjelder bruk av organisk avfall, er det i gang en kartlegging i EU-kommisjonen over hva som gjenvinnes til fôr i de ulike land med sikte på å fastsette klarere regler. Dette gjelder organisk avfall fra destruksjonsanlegg, næringsmiddelbedrifter inkludert slakterier etc. samt ensilasje fra fiskerinæringen. Vi er enig i at det vil være hensiktsmessig å få klarere definisjoner og bestemmelser når det gjelder hvilke typer organisk materiale som kan gjenvinnes til kjøttbeinmjøl. Slam fra kloakkanlegg er forbudt å bruke innenfor EØS-området.

Så noe om plantesanitære forhold:

Kapittel 3 omfatter i utgangspunktet såvare, formeringsmateriale og plantehelse, men av dette er det kun såvare som hittil er tatt inn i EØS-avtalen. Plantehelseområdet var under revisjon i EU da EØS-forhandlingene pågikk, og ble derfor ikke forhandlet på det tidspunktet. Landbruksdepartementet har vurdert det slik at det vil være riktig å avvente den videre utviklingen av EUs nye plantehelsesystem før det eventuelt tas nye skritt fra norsk side for å inkludere området i EØS-avtalen. Det er iverksatt en omfattende satsing for å styrke norsk plantehelse etter et opplegg som vil være kompatibelt med EUs plantehelsesystem ved en eventuell senere tilpasning. - Det er mange

fremmedord her, men det er altså en forberedelse for å tilpasse oss dette i forkant.

Såvareområdet er et veletablert samarbeidsområde i EU. Det kommer ikke ofte nye rettsakter på området utover løpende forvaltningsvedtak. Det er likevel nylig vedtatt et større endringsdirektiv som retter seg mot alle såvaredirektivene. Endringene vil bl.a. gi større fleksibilitet når det gjelder omsetning av såvare av eldre plantesorter og sorter for økologisk produksjon. Videre er det innført krav om merking av genmodifiserte såvarer og krav om miljørisikovurdering i henhold til utsetningsdirektivet for gmo. Endringene vedrørende genmodifisert såvare innebærer også at forvaltningen for slik gmo blir liggende i sin helhet i Landbruksdirektoratet, i stedet for at det som tidligere var delt mellom Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet. I Norge har vi fremdeles sistnevnte modell, og det er så langt ikke vurdert som aktuelt å endre dette. For øvrig er endringene i såvaredirektivet enten i samsvar med norske interesser eller vurdert som uproblematisk. Endringsdirektivet ble vedtatt i EU 14. desember 1998 og er ennå ikke kommet opp i EØS-komiteen.

Jeg vil si litt om forhandlingene vedrørende artikkel 19 og Protokoll 3 til EØS-avtalen. Først om artikkel 19:

I henhold til EØS-avtalens artikkel 19 skal EU og Norge søke å fremme handelen med landbruksvarer. Forhandlinger om såkalte ubearbeidede landbruksvarer ble derfor startet i 1995.

Norge har i forhandlingene vektlagt å oppnå bedre markedsadgang for produkter hvor vi har spesielle eksportinteresser. Dette gjelder derfor produkter spesielt innenfor områdene grønnsaker, planter, plantedeler, ost og enkelte kjøttslag.

Det siste møtet mellom Norge og Kommisjonen DG Landbruk ble avholdt i november 1997. Her la Norge fram en skisse til forhandlingsløsning. Videre framdrift er avhengig av at det foreligger et samlet standpunkt fra EUs side, og det er derfor usikkert når forhandlingene kan sluttføres.

Så til Protokoll 3: Det ble under forhandlingene om EØS-avtalen fremforhandlet en tekst til Protokoll 3, men disse forhandlingene ble ikke slutført. I januar 1999 startet en igjen forhandlinger om Protokoll 3 til EØS-avtalen. Den 6. juli 1999 ble en enig med kommisjonen om en løsning som innebærer at dagens Protokoll 2 i Frihandelsavtalen inkorporeres i Protokoll 3. Den fremforhandlede løsningen er basert på følgende elementer:

1. Utvide produktomfanget for bearbeidede jordbruksvarer fra dagens Protokoll 2 til også å gjelde de produkter som allerede ligger i Protokoll 3 - margarin, müsli, syltetøy, nøtter, bakepulver, gjær osv.

2. Ny juridisk tekst for Protokoll 3.
3. Reduksjon av tollsatsene for bearbeidede jordbruksvarer - 3 pst.

I tilknytning til forhandlingene om Protokoll 3 har en også, med utgangspunkt i svenske krav, lagt opp til en bilateral løsning med EU hvor mineralvann kobles mot margarin/smør og øl. Det blir fastsatt en tollfri eksportkvote på mineralvann fra Norge til Sverige på 10 mill. liter i år 2000 mot at Norge får fri markedsadgang for øl og beholder dagens tollsatter for margarin/smør.

Som nevnt ovenfor har Norge og kommisjonen blitt enige om en generell reduksjon i tollsatsene med 3 pst. Alternativet til å velge generelle reduksjoner var å ta stilling til krav fra enkeltland. Sverige signaliserte raskt at de ikke var fornøyd med den foreliggende forhandlingsløsningen. De ønsket derfor nye forhandlinger, der en spesielt skulle vurdere tollreduksjoner på enkeltprodukter.

I et møte med kommisjonen den 8. oktober 1999 ble det fra EFTAs side påpekt at EFTA-landene ikke kan åpne for nye drøftelser. Kommisjonen vil nå legge foreliggende avtale fram for medlemslandene i EU. Det antas at det primært er kun Sverige som er motstander av forhandlingsløsningen, men det er likevel usikkert om medlemslandene vil akseptere forhandlingsløsningen eller ikke. Som understreket i budsjettproposisjonen for år 2000, legger Regjeringen til grunn at næringsmiddelindustriens rammevilkår blir tilpasset når avtalen settes i verk.

- Det var det hele, leder.

Leiaren: Er det kommentarer på noko av dette?

Siri Frost Sterri (H): Det var en både fyldig og grei redegjørelse, og jeg har egentlig bare ett spørsmål. Når det gjaldt fôrvaredirektivet, nevnte Gjønnnes at det tar for lang tid fra rådsdirektivet er ferdigbehandlet til det kommer til EØS-komiteen. Da lurer jeg på om det kunne sies noe om årsaken til at det går så lang tid og eventuelt også om det er tiltak man da er innstilt på, sett fra vår side, for å få dette raskere behandlet også i EØS-komiteen.

Grete Knudsen (A): Jeg har også noen spørsmål. Det ene går på det med animalsk avfall, altså fiskeavfall. Jeg mener å huske at i og med at det blir sett på som avfall, er det også relativt høye avgifter som gjør at det

kanskje er vanskelig å få det brukt på en høyverdig måte. Det jeg spør om, er: Er det et avgiftssystem som er til hinder for å bruke avfallet?

Så til art. 19 og til Protokoll 3, der landbruksministeren helt riktig understreket at man er seg selv nærmest, slik som Sverige, når det gjelder egne næringsinteresser. Men samtidig sier landbruksministeren om art. 19 at vi i 1997 har lagt fram en liste. Hvilken offensiv gjør vi selv for å fremme Norges interesser når det gjelder art. 19, der var jo osten nevnt? Vi har kanskje mye å hente her hvis vi greier å få til en offensiv. Og hva gjør vi helt konkret i forhold til Protokoll 3 når det gjelder å ta kontakt med andre land, som kan presse på Sverige, slik at vi kan sikre at vi får den avtalen i havn?

Kjell Engebretsen (A): Det ble nevnt her at det er 16 godkjente grensekontrollstasjoner. Da forstår jeg at det står noen igjen, at det ikke er fullt utbygd. Jeg vil gjerne at landbruksministeren bekrefter at dette kun har praktiske konsekvenser, at det ikke har noen betydning for helsesituasjonen i Norge at vi ikke har fått dette på plass ennå.

Fridtjof Frank Gundersen (Frp): Det ble sagt noe om laksefisk, men jeg fikk i farten ikke helt tak i relasjonen, poenget.

Statsråd Kåre Gjønnes: Kan du ta det en gang til.

Fridtjof Frank Gundersen (Frp): Laksefisk, ble det sagt noe om det?

Marit Nybakk (A): Jeg har et veldig kort spørsmål. Landbruksministeren nevnte dioksin, og det er forståelig at det jobbes med den saken. Men så vidt jeg husker, har den saken konsekvenser for norsk fiskeri på grunn av dioksininnholdet i fisk, er det riktig?

Leiaren: Skal vi ta ei oppsummering på denne runden?

Statsråd Kåre Gjønnes: Jeg skal prøve å få med meg alt.

For det første er det en retting i forhold til det manuset jeg brukte når det gjelder godkjenning av de permanente grensekontrollstasjonene. Jeg sa at Oslo lufthavn Gardermoen og Oslo havn er planlagt ferdigbygd i 2000, mens det riktige er 2001. Slik at det blir korrekt.

Det første spørsmålet gjaldt hvorfor det tar så lang tid før vi får forvaredirektivet godkjent i EØS-komiteen. Som dere husker, tok det også lang tid da vi behandlet veterinæravtalen. Vi satte ikke avtalen i verk på norsk basis før direktivet var godkjent gjennom komiteen, slik at vi på en måte hadde et omforent regelverk før det kom til behandling i komiteen. Dette er et område som spesielt utenriksministeren kjenner til, vil jeg tro, i forhold til det institusjonelle, og det har med å gjøre på hvilken måte en også greier å ha framdrift på disse sakene, slik at en får tidlig nok håndtering gjennom EØS-komiteen. Men det er fra departementets side registrert en viss utålmodighet i en del av de miljøene som er avhengig av omforent regelverk, det tar forholdsvis lang tid før man får den endelige behandlingen i komiteen. Her kan det drøftes ulike løsninger. Vi har vært litt forsiktige med å sette direktivene i gang i Norge før de på en måte er omforent, behandlet på ordinær måte og gjennom komiteen. Men for å få satt det i verk i Norge, er det en mulighet for å drøfte den typen godkjenning etter samme mal som vi hadde i forbindelse med godkjenning av selve avtalen, men det er ting som for så vidt er under vurdering. Det vi håper, er at vi får en raskere framdrift av behandling i selve komiteen.

Så var det fiskeavfall og dioksinproblematikken. Vi følger dette regelverket ganske nøye, for det vil kunne ha konsekvenser for norsk leveranse av den typen avfall i og med at innholdet av dioksin er relativt høyt i forhold til marine avfall som går inn i den produksjonen. Så vidt jeg har forstått, har man her ennå ikke kommet fram til en enighet om hvor den grenseverdien skal ligge. Men den debatten er kommet spesielt på grunn av det som skjedde i Belgia.

Protokoll 3 og kontakt med andre land. Det Norge har valgt, er å forholde seg til kommisjonen når det gjelder å forhandle fram en Protokoll 3 som skal erstatte Protokoll 2, og en kom da fram til en enighet. Det viste seg imidlertid at Sverige ikke er fornøyd med den avtalen, men vi har ikke fått noen signaler fra andre land på at de ikke er enige i avtalen slik den foreligger, så det vil være opp til behandlingen nå videre i EU. De vil nok kunne overkjøre ett land hvis de ønsker det, før en kommer tilbake og ikke få en avtale ut fra det som er den fremforhandlede avtalen, og det arbeidet er ennå ikke ferdig.

Art. 19 og hvorfor det ikke er mer offensiv framdrift fra norsk side. Det som skjedde i november 1997, var at det ble framlagt en liste over hvilke områder det kunne være aktuelt å gå på fra norsk side. Ut fra at det ikke er kommet noe tilbakemelding på dette, og dette ikke har vært et prioritert område fra EUs side, har vi ikke kommet lenger. Men vi antar at dette er ett av de områdene som det kan jobbes mer aktiv med hvis vi får Protokoll 3 på plass. Så vi har konsentrert oss mest om å få Protokoll 3 på plass. Det andre er jo en mulighetsartikkel, art. 19 i EØS-avtalen. Det er jo ikke noe pålegg, men det er en mulighetsartikkel for å utvide handel. En kan vel også si at innenfor det som allerede ligger i art. 19, har vi fra norsk side ikke greid å utnytte de mulighetene vi har til eksport på det området - faktisk er det vel en utnyttingsgrad bare på 10-tallsprosent, så vi har egentlig en god mulighet til å utvikle dette innenfor avtalen, hvis vi makter det. EU har vel derimot utnyttet sine muligheter nesten maksimalt, så det må jo være opp til EU selv.

Så var det de godkjente grensekontrollstasjonene. Nå er vel samtlige godkjent, så vidt jeg forstår, så det mangler ikke på godkjenning. Det er påpekt en del mangler gjennom den ESA-kontrollen som har vært. Det er det gjort tiltak for å følge opp, og det er meldt tilbake til ESA. Det skal foregå en ny kontroll nå i månedsskiftet januar-februar, og vi har fått tilbud om at det skal være med en fra EU-kommisjonen på den kontrollrunden. Vi får nå avvente hva som kommer i den nye rapporten, men vi mener det skal ha vært gjort en del tiltak som har rettet på de manglene som har blitt påpekt.

Vi har ingen indikasjoner på at det har vært påpekt noen helsefare, det var spørsmål om det i denne sammenhengen. Det er viktig for Norge at vi greier å ivareta dette og tredjelandskontrollen, det som kommer inn fra tredjeland, og det er viktig at vi gjør vår jobb skikkelig både i forhold til vårt eget land, og også i forhold til EU.

Dioksin har jeg vel vært innom, i forhold til industrien, den koblingen som er der.

Så var det laksefisk. Det greide jeg egentlig ikke å få med. Til Gundersen vil jeg referere fra innlegget mitt:

«Som et ledd i de årlige vurderingene av Norges overgangsordning for handel med levende akvakulturdyr, gjenstår nå bare forbud mot handel med levende laksefisk. Det har ikke foregått tilstrekkelig utvikling av EUs regelverk på området til å tillate handel med laksefisk.»

Det regelverket som eksisterer i EU, er altså ikke tilstrekkelig, slik vi vurderer det fra norsk side. Det står derfor igjen at en åpner for det.

Er det reist spørsmål som jeg ikke har svart på, vil jeg gjerne ha det gjentatt.

Bjørn Tore Godal (A): Bare en liten kommentar i forhold til svaret på Grete Knudsens spørsmål. Selv med kommisjonens kompetanse, har vi likevel erfaring for at dersom et medlemsland motsetter seg en løsning, har de alle mulige sjanser til å forpurre det og forhindre det. Det var det som skjedde i laksesaken. Da var vi nær ved å tape - en meget stor og mye større sak i og for seg - og det var bare gjennom en massiv mobilisering i medlemslandene at vi lyktes i å få et annet resultat, selv med kommisjonens kompetanse. Avhengig av sakens størrelsesorden, tror jeg det er nødvendig her, hvis en vil noe, å bruke de bilaterale kontaktene mot sentrale EU-land, for ellers klarer svenskene å stanse dette, det er jeg helt overbevist om.

Siri Frost Sterri (H): Jeg regner med at når landbruksministeren nevnte i redegjørelsen at det tok for lang fra et rådsdirektiv var ferdigbehandlet i EU til det ble behandlet i EØS-komiteen, at det også ble oppfattet som et problem for Regjeringen. Jeg oppfattet bare ikke at statsråden svarte på det jeg spurte om, men la meg spørre litt annerledes. Jeg spurte etter årsaken og eventuelle tiltak for å få en raskere prosess. Jeg kan spørre annerledes: Kjenner man til, har man fått kartlagt årsakene til at det tar for lang tid? Det var egentlig det jeg var ute etter, for eventuelt å vise hva man kan iverksette av tiltak også fra EFTA-siden for at dette skal gå raskere.

Statsråd Kåre Gjønnes: Først til spørsmålet om vi gjør godt nok arbeid bilateralt i forhold til Protokoll 3. Det har vært den typen bilaterale kontakter med andre land, som har bekreftet at for dem er det ikke et problem. Men på den andre siden er dette en prosess innad i EU som de naturligvis styrer selv, og så vidt jeg har forstått, kan det fattes vedtak om at avtalen godkjennes til tross for at ett land ikke ønsker det. Det er vel riktig som det blir sagt, at de naturligvis tilstreber å få alle land til å være med på å få et resultat. Vi får da avvente den endelige behandlingen i EU og se hva som blir skjebnen for det fremforhandlede resultat mellom Norge og kommisjonen. Vi har da funnet det riktig at vi i denne sammenhengen forholder oss til kommisjonen som forhandlingspartner. Hvis vi skal forholde oss til hvert enkelt medlemsland, blir det en veldig vanskelig og tung prosess.

Så var det et spørsmål som jeg sannsynligvis ikke berørte i første runde her, nemlig avgiftsbestemmelser i forhold til det som har med fiskeavfall å gjøre. Det er ikke noen avgiftsbestemmelser i EØS-avtalen som hindrer bruk av fiskeavfall.

Når det gjelder dette med lang behandlingstid, vil jeg si til representanten Frost Sterri at jeg kanskje ikke har full oversikt over hva som egentlig er det utløsende problem - men dette problemet hadde vi allerede da vi inngikk EØS-avtalen. Her syns jeg at vi skal ha framdrift - jeg vet ikke om utenriksministeren kan utfylle meg på det området? Men jeg kan bekrefte at dette er noe som vi, i hvert fall på mitt departements nivå, har drøftet på hvilken måte vi eventuelt skal forholde oss til. Vi har vel også vært noe engstelige for at det kan være kritikkverdig av departementet og Regjeringen å gå for fort fram før dette er ferdigbehandlet i selve komiteen, men at en eventuelt kunne ha funnet en ordning eller en prosess for å få dette gjort gjeldende i Norge inntil det er behandlet i komiteen. Det måtte eventuelt være helt ukontroversielle direktiver som måtte vurderes på den måten. Men det har jo vært bare en vurderingssak i departementet som ikke er ført noe lenger.

Leiaren: Til den første delen av sjølve utgreiinga: Eg vil be om at ein går igjennom denne utgreiinga og ser på om den kan offentleggjerast og sendast over til Stortinget.

Når det gjeld det spørsmålet som var reist her, særleg om Protokoll 3, som i og for seg reint prinsipielt kan vere situasjonen også i forhold til andre saker der ein kan få problem med medlemsland på enkeltspørsmål - i dette tilfellet Protokoll 3 - så har ein kome fram til ei forståing med kommisjonen. På den eine sida står ein overfor valet: vente og sjå, og håpe det beste. Det andre ein kan gjere, er å forsøke å nå fram med det norske synet i medlemslanda, og særleg i eitt av dei, som det ikkje verkar særleg sannsynleg at ein får gjennomslag i, så vidt eg forstår, nemleg Sverige. Dette er for det første ei vurdering av om det er sannsynleg at ein når fram med den forståinga ein har med kommisjonen. Det andre er eventuelt om dette er ei sak som er så stor at ein både skal bruke dei ressursane som skal til, og trekkje på den kontoen som ein vel trekkjer på når ein går laus på den typen bilaterale kontaktar som ein her måtte gjere. Og spørsmålet er for så vidt ei vurdering av dette i forhold til Protokoll 3, om ein reknar med at ein vil nå igjennom med den forståinga ein har med kommisjonen, eller om ein har vurdert det slik at dette med Protokoll 3 ikkje er ei sak som er så å seie stor nok til å ha ein liknande bilateral runde som ein har hatt på laksesak, gassmarkedsdirektiv osv.

- Utanriksministeren, ver så god.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Til det siste: Det er vel i og for seg ikke det. Det er klart at laksesaken og gassdirektivet er mye større saker. Vi skal selvfølgelig ikke bruke opp vår goodwill, men allikevel er det nok en sak som vi på en passende måte bør ta bilateralt. Jeg har selv gjort det. Senest da jeg nå var i Lisboa og hadde samtaler med formannskapet, var også Protokoll 3 oppe. Jeg har også tatt det opp med Sverige flere ganger, for ikke så lenge siden - det var muligens rett før jul - med handelsminister Leif Pagrotsky.

På svensk side er nok dette en sak det har gått prestisje i, sånn at det blir veldig vanskelig. Det går veldig mye på Ikea kjøttboller, og de føler veldig sterkt. Jeg skal ikke si at det ikke er rasjonell argumentasjon. Det er det selvsagt, for dette handler om handel og penger. Men når man hovedsakelig viser til Ikea kjøttboller, ser man jo dimensjonene i dette. Det gjør vel også at det er en viss irritasjon hos de andre EU-medlemslandene; de føler nok at dette er en sak som svenskene kjører alene, og som ikke er veldig stor. Derfor tror jeg kanskje at vi skal prøve med list og lempe, mer enn med et massivt angrep, i denne saken. Men vi må nok vurdere, etter mitt syn i hvert fall, om vi skal bruke noe mer bilaterale kontakter.

Jeg er ikke helt klar over når dette kommer opp på nytt igjen, men i hvert fall: Jeg reiste saken med Portugal, og min forståelse er at de iallfall ville se på den, og så får vi prøve å følge opp, både vis-à-vis kommisjonen og bilateralt fremover.

Statsråd Kåre Gjønnes: Så vidt jeg kan bedømme er ikke dette noen katastrofe for Norge, for vi har Protokoll 2, som gjelder. Dette er en oppfølging av ting som stod igjen i forbindelse med den ordinære EØS-avtalen, og som vi forsøker å få på plass.

Ellers er det jo riktig, som utenriksministeren sier, at dette ikke bare gjelder i forhold til Sverige - Sverige har faktisk fått fordeler i den avtalen som nå ligger på bordet i forhold til mineralvann. Derfor kan det fort oppstå et problem i forhold til andre EØS-land, eller EU-land. Hvis vi gir spesielle fordeler til ett land, vil andre da vil komme med sine behov.

Ut fra informasjon som jeg får fra mine folk som sitter bak her, har vi fremdeles tro på at dette vil vi kunne få på plass. Og vi skal alltid bruke de mulighetene vi har for å påvirke, også gjennom bilateral kontakt.

Leiaren: Ja, takk.

Den kjøttbollekrigen kan sjåast på frå to sider - den eine er at Ikea Norge er det einaste Ikea i verda der ein ikkje får svenske kjøttbollar. Dei norske smakar akkurat likeins, så det gjer vel ingenting. Den andre er at i Sverige får ein ein ny Noregshistorie, at Noreg ikkje slepp inn svenske kjøttbollar.

Den delen av den offentlege debatten rundt det er for så vidt ganske morosam, men den har ein viss konsekvens for biletet av handelen i det heile.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Bare en kommentar til det: Problemet er jo akkurat det som landbruksministeren pekte på - vi har hatt en liten intern debatt om dette. Jeg har for så vidt sagt det samme som lederen sier, at disse kjøttbollene må vi da kunne få på plass. Men det er klart at hvis vi gir for store konsesjoner til Sverige, kommer andre EØS-land og sier at hvis svenskene skal få spesielle goder her, skal vi også ha det på våre områder. Så det er der vi må avveie.

Slik sett tror jeg nok at det også i EU-sammenheng er en viss irritasjon på svenskene fordi de føler at dette er ikke en stor nok sak til å blokkere.

Leiaren: Då har vi iallfall oppnådd noko, dersom alle er irriterte på svenskane i EU-samanheng.....

Det var sak nr. 1.

S a k n r . 2

Aktuelle rettsaker.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Den kommenterte listen oversendt Stortinget omtaler 49 rettsaker som var aktuelle for beslutning på møtet i EØS-komiteen 28. januar. Av prosedyremessige årsaker er imidlertid beslutningene om alle rettsaktene på veterinærområdet utsatt. I dette ligger det

at man er i ferd med å avklare om enkelte typer beslutninger kan tas av EFTAs overvåkningsorgan i stedet for av EØS-komiteen.

To av rettsaktene omtalt i kommentert liste vil kreve forbehold om Stortingets samtykke. Direktiv 1999/44/EF om forbrukerkjøp og garantier vil kreve endring i lovgivningen om forbrukerkjøp, eventuelt i markedsføringslovgivningen. Beslutningen om deltakelse i EUs program for studier, analyser osv. innen energisektoren - rådsvedtak 1999/22/EF - krever budsjettvedtak. Sttingsproposisjon om disse sakene vil bli fremmet om kort tid.

Jeg vil også nevne europaparlaments- og rådsvedtak 292/97, som er omtalt på side 16 i den kommenterte listen. Vedtaket fastsetter at forbud mot bruk av visse tilsetningsstoffer kan opprettholdes for produkter som kan anses som tradisjonelle. EØS-komiteebeslutningen innebærer at det opprettholdes forbud mot tilsetning av fargestoffer - unntatt betakarotén - i norsk fruktsaft og fruktsirup, og forbud mot tilsetning av konserveringsmidler - unntatt natriumnitritt - og fargestoffer i tradisjonelle norske kjøttboller, kjøttkaker, kjøttpudding og leverpostei. Natriumnitritt er det konserveringsmiddel som brukes oftest i slike kjøttprodukter, og norske myndigheter ønsker fortsatt å bruke det. For øvrig viser jeg til omtalen av rettsaktene i kommentert liste.

Jeg vil også benytte anledningen til å orientere om enkelte EØS-saker.

La meg først omtale en sak hvor Norge er innklaget av EFTAs overvåkingsorgan - ESA - for EFTA-domstolen. Saken gjelder manglende gjennomføring av EU-direktiv 92/51 om generell godkjenning av yrkesutdanning, i dette tilfellet legeutdanning. Direktivet ble innlemmet i EØS-avtalen i mars 1994.

Ved utstedelse og fornyelse av sjømannssertifikater krever Norge helseattest som enten er utstedt i Norge av autorisert lege med spesielt kjennskap til sjøfolks helseforhold, eller i utlandet av lege godkjent av norsk utenriksstasjon for utstedelse av slik helseattest. Ifølge ESAs fortolkning av direktivet skal imidlertid slike helseattester også kunne utstedes av enhver autorisert lege i EØS-området uten spesiell norsk godkjenning. Vurderingen var at de norske reglene var i overensstemmelse med det angjeldende direktiv.

ESA hadde en annen vurdering og avgav en såkalt grunnlagt uttalelse om saken i 1998. Både før og etter dette var det flere kontakter mellom ESA og norske fagmyndigheter, både i skriftlig form og i møter. Disse kontaktene gav åpenbart ikke den nødvendige avklaring ettersom ESA valgte å gå til sak.

Som følge av ESAs søksmål med påstand om traktatbrudd har vi frist til 31. januar i år med å uttale oss.

Fagmyndighetene har nå revurdert den norske holdningen og går inn for en forskriftsendring som vil sikre harmonisering med det omtalte EF-direktivet og de øvrige EØS-landenes regelverk.

Saken fremstår i ettertid som uheldig. Det er unødvendig at vi er innklaget for domstolen i en sak der fagmyndighetene nå er kommet frem til at de norske reglene skal endres i samsvar med direktivet.

Jeg har allerede tatt initiativ til innskjerping av rutinene slik at Norge unngår en tilsvarende situasjon i fremtiden.

Så til søknaden fra Kelloggs om å tilsette jern og B-vitaminer til Corn Flakes. Helseministeren orienterte utvalget om denne saken i november i fjor. Regjeringen har besluttet at dagens nasjonale berikingspraksis skal opprettholdes. Svarbrevet til ESA ble sendt 14. januar, og der meddeler vi at avslaget på Kelloggs' søknad opprettholdes. Norge kan bli brakt inn for EFTA-domstolen dersom ESA ikke aksepterer vår argumentasjon.

Avslutningsvis vil jeg fremlegge en sak for utvalget som avviker fra vanlig prosedyre. Bakgrunnen er at det legges opp til at beslutning om EFTA-/EØS-landenes deltakelse i EUs nye rammeprogram for kultur 2000-2004 skal kunne vedtas i EØS-komiteen 25. februar. Rammeprogrammet er ikke formelt vedtatt i EU ennå. Dette vil skje når Europaparlamentet har vedtatt det den 2. februar. Programmet vil bli iverksatt i EU med virkning fra 1. januar i år, og av hensyn til EFTA-/EØS-landenes deltakelse er det viktig at EØS-komiteebeslutningen tretr i kraft så raskt som mulig. Fordi norsk deltakelse vil bli finansiert over en tidsramme på fem år, skal Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning innhentes. Island og Liechtenstein må ikke oppfylle forfatningsrettslige krav i denne saken. Dette innebærer at Norge vil forsinke EØS-komiteebeslutningens ikrafttredelse, med mindre saken kan avklares med Stortinget *før* beslutningen treffes i EØS-komiteen.

Dette vil, dersom forslaget kan aksepteres, innebære at proposisjonen om Stortingets samtykke til deltakelse fremmes og behandles før beslutningen treffes i EØS-komiteen. Konstitusjonelt er det ingenting i veien for at Stortingets samtykke kan innhentes til å inngå en avtale som i det vesentlige er i samsvar med et fremlagt utkast. Hvis forutsetningene i avtalen endres på vesentlige punkter, vil det imidlertid selvsagt bli nødvendig å innhente nytt samtykke. Det er imidlertid svært lite sannsynlig at dette vil skje, ettersom det nå kun gjenstår formell godkjenning fra Europaparlamentets side.

Dersom beslutningen om deltakelse treffes i EØS-komiteen 25. februar, og dersom Stortingets samtykke er innhentet på forhånd, vil

beslutningen kunne tre i kraft for alle EFTA-/EØS-landene dagen etter møtet i EØS-komiteen.

Storingsproposisjonen om samtykke til deltakelse vil eventuelt bli fremmet 4. februar for behandling i løpet av kort tid, hvis da komiteen er innforstått med dette.

Så tar jeg også de to spørsmålene fra representanten Grete Knudsen. Det ene gjaldt patentdirektivet. Det redegjorde jeg for i desember. Det vi pekte på, var at direktivet omhandler spesielt vanskelige spørsmål, som bl.a. etiske hensyn og rettslig beskyttelse av bioteknologiske oppfinnelser. Det vi gjør, er at vi arbeider aktivt med å fremme norske synspunkter, altså substanssynspunkter, på disse sakene. Det gjør vi spesielt i uformelle konsultasjoner med kommisjonen, for foreløpig står ikke saken på noen dagsorden. Men i tillegg til de kontaktene vi har med kommisjonen, vil vi også informere Island og Liechtenstein om de norske synspunktene i begynnelsen av februar.

Så er det spørsmålet om patentdirektivet faller innenfor EØS-avtalen eller ikke. Vi arbeider med sikte på en avklaring av dette, man mener at det både er innenfor og utenfor. Det viktigste i den forbindelse er forholdet til biodiversitetskonvensjonen, og det ser vi på nå - det er det vi spesielt vurderer. I tillegg mener vi at den saken som Nederland har anlagt for EF-domstolen, også vil kunne ha betydning for spørsmålet om direktivet faller innenfor eller utenfor. Inntil videre, som sagt, står det ikke på dagsordenen, slik at vi driver mer med konsultasjoner både for å påvirke og også for å få en avklaring.

Når det gjelder gassmarkedsdirektivet, var det en sak som statsråd Arnstad orienterte om også på desember-møtet, og der sa hun, som hun tidligere også har sagt, at siktemålet er å innlemme direktivet, forutsatt at dette kan skje på en måte som ivaretar hensynet til en tilfredsstillende norsk ressursforvaltning, og det pågår fortsatt drøftelser med kommisjonen for å klargjøre rekkevidden av enkelte av direktivets bestemmelser. Så der er det også konsultasjoner for tiden.

Leiaren: Takk. Når det gjeld rammeprogrammet, kan ikkje dette utvalet gi noka bindande tilsegn, men iallfall gi uttrykk for synspunkt på vegner av respektive parti, og m.a. har vår delegasjon til det felles EØS-utvalet fleire gonger understreka at vi bør finne praktiske ordningar slik at vi får eit tidleg norsk vedtak om deltaking i programma. Eg ser på forslaget som her er referert, som nettopp eit slikt kreativt innspel, og har såleis heller ingen

innvendingar mot at det blir lagt fram ein proposisjon der ein har ei moglegheit til å gi ei tilsegn før det endelege vedtak er fatta.

Siri Frost Sterri (H): Jeg kan selvfølgelig heller ikke uttale noe på vegne av Høyre, men er på samme måte som lederen innforstått med at man kan prøve en slik løsning her, fordi jeg regner med at Regjeringen vurderer det slik at det er viktig for Norge å komme med fra starten av. Det vil jeg slik sett berømme utenriksministeren for, at man prøver å se på mulighetene for å kunne være så rask som mulig.

Det leder meg over til et spørsmål jeg har til Protokoll 31 - på side 30 i heftet om rettsaktene - fordi det dreier seg delvis om det samme. Jeg tenkte jeg ville spørre om det, for dette er et delprogram under rammeprogrammet på energisektoren, og som selvfølgelig vil være av stor interesse for Norge. Her er det også påpekt at for Norges del må man ta forbehold om Stortingets samtykke. Men jeg vil tro at på dette området vil det være av stor interesse for Norge å være med fra starten av, så jeg vet ikke om utenriksministeren kan si noe om hvordan fremdriften er i denne saken, altså når dette vil bli satt i gang fra EUs side, og om det kanskje også her bør vurderes noen tiltak for å sikre at vi ikke kommer for sent inn.

Så til slutt bare et spørsmål når det gjaldt patentdirektivet. Vi hadde en runde på det også forrige gang - vi har hatt det på flere av disse utvalgsmøtene - og det jeg nå lurer på, er: Er det fra norsk side man nå har den oppfatningen at dette ikke uten videre kommer inn under EØS-avtalen, eller er det på begge sider? Når jeg spør, er det selvfølgelig fordi Regjeringen for ikke mange måneder siden la til grunn at dette ville omfattes av EØS-avtalen, og hadde da antydninger til fremdrift i saken. Så om det kan sies noe om dette er en ensidig norsk vurdering som man legger til grunn, og at det i den vurderingen fra den norske regjeringens side også ligger at man ikke heller har noe ønske om at patentdirektivet skal være omfattet av EØS-avtalen.

Grete Knudsen: En liten oppfølging av det samme: Fordi vi fra norsk side støttet Nederlands engasjement, vil det på en måte falle naturlig inn under at man så det som en del av EØS-avtalen, men her svarte utenriksministeren at det var det at man støttet Nederland, som kanskje også i neste omgang ville føre til at det ikke var EØS-relevant. Så det var litt av den samme problematikken som Frost Sterri var inne på.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Hvis jeg får begynne med det siste: Det er vel for så vidt begge deler. Da vi la inn vår støtte til Nederland, var det i overenstemmelse med de muligheter vi har innenfor EØS-avtalen, og det var jo nettopp fordi vi trodde og mente at dette ville kunne angå oss, og derfor ville vi markere vårt syn på dette. Så har man sett at det er ikke bare Norge og Nederland som har problemer med dette, men også andre land - i hvert fall Italia. Så det har nok skjedd en viss utvikling, og det vi har et inntrykk av, er at man på EUs side ikke helt har bestemt seg for om man skal kjøre denne saken eller ikke. For vårt inntrykk - jeg tror nok dette er mer inntrykk enn faktiske forhold - er at hvis man hadde ønsket å kjøre denne saken, ville det kommet opp på dagsordenen for lenge siden, og det har den altså ikke gjort. Vi har vel ment at i lys av at dette ser ut til å være en sak som man i lys av den interne uenigheten i EU ikke har bestemt seg for om man skal kjøre, skal ikke vi kjøre den veldig sterkt, i og med at vi mener at dette vil vi ha problemer med å ta. Derfor har vi hatt mer uformelle konsultasjonen enn egentlig et formelt engasjement på det nåværende stadium. Det kan imidlertid godt komme opp, men da har vi vel også på dette området seks måneder for implementering, slik at vi mister ingenting. Nå prøver vi å påvirke, vi prøver både å gjøre hjemmeleksen når det gjelder forholdet til biodiversitetskonvensjonen og synspunkter der, vi påvirker overfor kommisjonen og bilateralt, og så, hvis da man fra kommisjonens side skulle mene at dette er noe de ønsker å kjøre, har vi seks måneder til å områ oss på før innlemmelsen eventuelt trer i kraft. Jeg tror at dette er en fornuftig måte å gjøre det på, uten at jeg egentlig kan si noe håndfast om hva som er EUs mening, for jeg tror kanskje ikke de helt har bestemt seg i lys av den motstanden som man møter innenfor EU selv.

Når det gjelder Protokoll 31, tror jeg jeg må få lov til å komme tilbake med et skriftlig svar. Representanten Frost Sterri og jeg er jo brevvener, så det kan vi fortsette med. Jeg tror jeg må få lov til det, for å svare skikkelig på det, hvis man er innforstått med det.

Ellers: Jeg forstår at verken Blankenborg eller Frost Sterri kan binde Arbeiderpartiet og Høyre, men jeg er likevel takknemlig for de synspunktene som er kommet tilbake på dette, og så vil vi legge frem en proposisjon som Stortinget kan forholde seg til.

Leiaren: Og der kan det vel også vere ein referanse til at saka også er drøfta i EØS-utvalet i Stortinget.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Ja, absolutt.

Bjørn Tore Godal (A): Bare en annen liten sak. Jeg pleier ikke å møte, jeg er første varamedlem. Men til framstillingsformen: Det framgår ofte av rettsaktene at man ikke har tekniske, administrative eller økonomiske motforestillinger - eller at konsekvensene er lik null. Det er jo ikke alltid det mest interessante for Stortinget. Det mest interessante for Stortinget er om dette - politisk og faglig - er noe man er med på eller ikke. Det synes jeg godt kunne framgå av framstillingen. Svaret blir jo da ja - gjennomgående. Om man ikke vil si «bør godkjennes», kan man iallfall skrive «kan passere» eller noe tilsvarende. For det er en grei leserveiledning å ha et departements holdning til saken uten å måtte lete seg til den.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Det skal vi ta med oss.

Leiaren: Takk. Da er møtet slutt.

Møtet slutt kl. 16.25.

